

Husforsikring 901-05

Gyldig fra
29.06.2020

Innholdsfortegnelse

1. Generelt om forsikringen	4
1.1 Innledende bestemmelser	4
1.2 Hvem forsikringen gjelder for	4
1.3 Hvor forsikringen gjelder	4
1.4 Når forsikringen gjelder	4
2. Hus standard	5
2.1 Hva forsikringen omfatter	5
2.2 Hvilke skader er omfattet	6
3. Hus super	11
3.1 Utvidet dekning	11
3.2 Følgeskade etter vanninntrenging	11
3.3 Annen plutselig skade forårsaket av vann	12
3.4 Tining av utvendig rørledning	12
3.5 Skade forårsaket av dyr	12
3.6 Skade som følge av håndverkerfeil	12
3.7 Utvidelse av hageanlegg	13
3.8 Utvidelse av fast trebrygge	13
3.9 Utvidelse av offentlig påbud	13
3.10 Tilpasning av bolig	13
3.11 Totalskadefordel	13
4. Sopp, råte og insekter	13
4.1 Forsikringsgiver	13
4.2 Hvor forsikringen gjelder	14
4.3 Hva forsikringen omfatter	14
4.4 Egenandel	14
4.5 Skademelding	14
5. Skadeoppgjørregler og erstatningsberegning	14
5.1 Forsikringssum	14
5.2 Oppgjørsmåter	15
5.3 Erstatningsberegning	15
5.4 Egenandeler	19
6. Ansvar	20
6.1 Hvem forsikringen gjelder for	20
6.2 Hvor forsikringen gjelder	20
6.3 Hva forsikringen omfatter	20
6.4 Hva forsikringen ikke omfatter	20
6.5 Forsikringssum	21
6.6 Egenandel	21
6.7 Sikredes plikter ved skade	21
6.8 Selskapets plikter ved skade/behandling av erstatningskrav	22
7. Rettshjelp	22
7.1 Hvem forsikringen gjelder for	22
7.2 Hvor forsikringen gjelder	22
7.3 Hva forsikringen omfatter	22
7.4 Hva forsikringen ikke omfatter	22
7.5 Domstoler	23

7.6 Virkefelt i tid	23
7.7 Saksomkostninger ved forlik	23
7.8 Forsikringssum	23
7.9 Egenandel	24
7.10 Sikredes informasjonsplikt	24
7.11 Sikredes øvrige plikter	24
7.12 Andre bestemmelser	24
8. Når skaden inntreffer	24
8.1 Skademelding	24
8.2 Besiktigelse	24
8.3 Melding til politiet	25
9. Identifikasjon og endring av risiko	25
9.1 Identifikasjon – Andre personers handlinger og unnlaterelser	25
9.2 Endring av risiko	25
10. Sikkerhetsforskrifter	25
10.1 Følger av å ikke overholde sikkerhetsforskrifter	25
10.2 Sikring mot brann og eksplosjon	25
10.3 Sikring mot vann og frostskafer	26
10.4 Tyveri- og innbruddsikring	26
10.5 Snømåking	26
10.6 Vedlikehold og tilsyn	26
10.7 Bygningsarbeid, reparasjoner og nye installasjoner	27
10.8 Tilsyn, oppbevaring og kontroll av tanker/holdere	27
10.9 Utgifter til rettsbehandling	27
10.10 Sopp, råte og insekter	27

1. Generelt om forsikringen	
1.1 Innledende bestemmelser	<p>Forsikringsavtalen med Nemi, heretter kalt Selskapet, består av:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Forsikringsbeviset • Sikkerhetsforskrifter • Dette vilkåret HUS 901-05 • Naturskadevilkår • Privatforsikring Generelle vilkår 909-01 • Andre bestemmelser gitt i, eller med hjemmel i lov eller forskrift • Særskilt nevnes:<ul style="list-style-type: none"> - LOV-1989-06-16-69 om forsikringsavtaler (heretter kalt FAL) - LOV-2005-06-10-44 om forsikringsvirksomhet <p>Teksten i forsikringsbeviset gjelder foran forsikringsvilkårene. Produktvilkåret gjelder foran Privatforsikring Generelle vilkår 909-01. Forsikringsbeviset, forsikringsavtalen og forsikringsvilkårene gjelder foran lovbestemmelser som kan fravikes. Er det inngått avtaler utover standardvilkåret vil dette fremgå av forsikringsbeviset.</p> <p>Forsikringen gjelder kun hus som er eiet av privatpersoner. Hus som er utleid, eller benyttes i næringsvirksomhet er ikke omfattet, med mindre dette fremgår av forsikringsbeviset.</p> <p>Forsikringsgiver er Insr Insurance Group ASA. Organisasjonsnummer 994 288 962.</p>
1.2 Hvem forsikringen gjelder for	<p>Forsikringen gjelder for:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Den som er nevnt i forsikringsbeviset • Ektefelle/registrert partner etter lov om partnerskap • Samboer med felles adresse i Folkeregisteret • Innehaver av tinglyst eiendomsrett, panterett eller annen tinglyst sikkerhetsrett i eiendommen <p>Selskapet kan med bindende virkning for medforsikrede endre avtalene eller la den opphøre.</p>
1.3 Hvor forsikringen gjelder	<p>Forsikringen gjelder på det sted som er nevnt i forsikringsbeviset, forsikringsstedet.</p>
1.4 Når forsikringen gjelder	<p>Forsikringen trer i kraft på avtalt tidspunkt. Ved kjøp trer den i kraft tidligst når kjøperen overtar den økonomiske risiko.</p> <p>Forsikringen opphører ved eierskifte. Likevel gjelder forsikringen som var i kraft på overtagelsestidspunktet til fordel for ny eier inntil den nye eieren har tegnet forsikring, men ikke utover 14 dager etter overtagelse.</p> <p>Krav i forbindelse med at ny eier av eiendommen gjør gjeldende mangelskrav mot sikrede, er ikke omfattet av forsikringen.</p>

2. Hus standard	
2.1 Hva forsikringen omfatter	<p>a. Bygning(er) som er angitt i forsikringsbeviset Til bygning medregnes bygningens fundamenter.</p> <p>b. I tillegg til bygningen omfattes også</p> <ul style="list-style-type: none"> • Separate bygninger på forsikringsstedet mindre enn 10 m². • Trygghetsgaranti Garasje, naust, båthus, uthus, tilbygg og påbygg under oppføring/oppført på forsikringsstedet siden siste hovedforfall omfattes også av forsikringen, selv om de ikke er medtatt i forsikringsavtalen. Anskaffelser, endringer, utvidelser og igangsatte tilbygg/påbygg skal meldes Selskapet senest innen førstkommende hovedforfall for at disse skal være omfattet av forsikringen i etterfølgende forsikringsår. Eventuell premieøkning vil bli beregnet fra førstkommende hovedforfall. • Utvendig rør og ledninger, tanker, drenskum som fører væske, gass eller elektrisitet til eller fra bygningen frem til offentlig ledning, brønn eller gasstank, jf. punkt 5.3.n. <i>Unntatt:</i> Skade på drensledning med avløp, overvannsledning, brønnvarmeledning, infiltrasjonsledning og spredeledning/-grøft. Drensledning er likevel omfattet ved brann og naturskade. • Hageanlegg m.m. Hageanlegg, oppad begrenset til 5 mål, beliggende rundt forsikret bygning herunder gjerde, flaggstang, parabolantenne, solcellepanel/vindgenerator, utvendig varmekabler, utvendig svømmebasseng og annen utvendig badeinnretning med tilknyttede ledninger. Tilsvarende omfattes den del av tilførselsvei som ligger innenfor avgrensning og areal som angitt ovenfor. Den samlede erstatningen i dette punkt er begrenset til kr 150 000,-. Sumbegrensningen gjelder ikke for brann og naturskade på hageanlegg tilknyttet bolighus og våningshus. Jf. punkt 5.3.d. • Fast trebrygge Erstatningen er begrenset til kr 100 000,-, inkludert installasjoner på bryggen, rivning/rydding og avfallshåndtering. Dekningen gjelder kun for brann- og naturskader. • Rivning, rydding og bortkjøring Utgifter til rivning, rydding og bortkjøring av verdiløse rester av forsikrede ting. For bygninger forsikret på førsterisiko omfattes merutgifter til rivning, rydding, bortkjøring og deponering av verdiløse rester med inntil 20 % av forsikringssummen.

	<ul style="list-style-type: none"> • Tap av husleieinntekt m.m. Tap av dokumentert husleieinntekt og tap ved at egen bolig ikke kan brukes som følge av skade, jf. punkt 5.3.g. • Påbud fra offentlig myndighet Merutgifter til skadeutbedring av bygning forsikret i Selskapet når merutgiftene skyldes endrede tekniske krav til bygningen i henhold til lov eller offentlig forskrift, jf. punkt 5.3.e. Kravet må gjelde den skadde del av bygningen og være en direkte følge av skaden. Selskapet kan kreve at man søker å utnytte de dispensasjonsmuligheter som ligger i Plan- og bygningsloven. Herunder omfattes nødvendige merutgifter:<ul style="list-style-type: none"> ▪ Til utbedring av den skadde del av bygningen eller gjenoppføring av bygningen ▪ Til grunnundersøkelser og fundamentering ved gjenoppføring av bygning ▪ Som ikke direkte vedrører byggearbeidet, men som er en betingelse for at bygningen tillates gjenoppført på samme byggetomt <i>Unntatt:</i><ul style="list-style-type: none"> - Utgifter ved påbud som myndighetene hadde hjemmel til å gi selv om skaden ikke hadde inntruffet - Tap av nytteareal som følge av påbud, i forhold til den skadde bygning Samlet erstatning under dette punkt er kr 1 000 000,- • Prisstigning Påløpte merutgifter på grunn av prisstigning etter skadedagen i den tid det normalt tar å reparere eller gjenoppføre bygningen, jf. punkt 5.3.f. • Tilskudd til klimavennlige eller sikkerhetsmessige tiltak Ved gjenoppføring av fullverdiforsikret bolighus hvor skaden er større enn 75 % enn gjenoppføringsprisen for boligen, omfatter dekningen et tilskudd på opptil kr 50 000,- til installering av klimavennlige eller sikkerhetsmessige tiltak utover det som er påkrevd etter lov eller forskrift. Med klimavennlige tiltak menes faste installasjoner, byggemåter og bruk av bygningsmaterialer som har til hensikt å redusere skadelige utslipp og/eller energiforbruket i bygningen. • Kunstnerisk utsmykning Kunstnerisk utsmykning av bygningen dekkes med inntil kr. 200 000,-.
2.2 Hvilke skader er omfattet	a. Brann <i>Skader som erstattes:</i> <ul style="list-style-type: none"> • Brann, dvs. ild som er kommet løs • Plutselig nedsoting <i>Skader som ikke erstattes:</i> <ul style="list-style-type: none"> • Svi- og gnistskader som ikke skyldes brann • Heksesot

b. Lynnedslag og elektrisk fenomen

Skader som erstattes:

Forsikringen gjelder for skade ved lynnedslag og elektrisk fenomen. Med elektrisk fenomen menes:

- Kortslutning
- Lysbue
- Overslag og overspenning, også som følge av lyn og tordenvær

Skader som ikke erstattes:

Andre skader på varmepumper og vannbasseng/badeinnretning enn elektriske fenomenskader forårsaket av overspenning på strømmettet.

c. Vann og annen væske

Skader som erstattes:

- Plutselig utstrømming av vann eller annen væske fra bygningens rørledning med tilknyttet utstyr, og fra akvarium eller vannseng, ved brudd, lekkasje eller oversvømmelse
- Vann som plutselig trenger inn i bygning fra terreng, gjennom grunnen eller gjennom avløpssystemet når det fører til synlig frittstående vann over laveste gulv. Vann i oppforet gulvkonstruksjon regnes ikke som frittstående.
- Utstrømming av pulver eller væske fra brannslukningsapparat

Skader som ikke erstattes:

- Skade som skyldes at vann, nedbør eller annen væske trenger inn i bygning på annen måte enn angitt over
- Skade ved oversvømmelse fra gulvsluk, gjennom utett gulv eller oppføringer rundt sluk
- Skade på gulv og vegger i våtrom (vaske-, bade-, dusjrom) som skyldes at våtrommet ikke er vanntett. Med våtrom menes bygningskomponenter som befinner seg innenfor rommets bjelkelag, stenderverk og isolasjon.
- Skade ved vanlig bruk, dusjing eller søl
- Skade som skyldes vann fra takrenne, utvendig nedløp samt utett forbindelse mellom tak og taksluk for innvendig nedløp
- Skade som skyldes at vann eller annen væske trenger inn i bygning fra drencsystemet
- Skade ved kondens, sopp, råte eller bakterier uansett årsak
- Tap av vann, fyringsolje, annen væske eller gass

d. Brudd på bygningens rørledning for vann eller annen væske

Skader som erstattes:

- Brudd på innvendig rørledning med tilknyttet utstyr
- Brudd på utvendig rørledning med tilknyttet utstyr

Skader som ikke erstattes:

- Skade på drencledning
- Skade på takrenne, utvendig nedløp og taksluk for innvendig nedløp
- Skader som skyldes frost i utvendig ledning herunder utgifter til tining eller andre utgifter knyttet til frost i vannledning
- Skade på infiltrasjonsledning, spredning eller spredgrøft

	<ul style="list-style-type: none"> • Skade som følge av gradvis eller vesentlig forringelse ved rust, korrosjon, annen tæring, slitasje, gjengroing eller deformasjon • Tap av vann, fyringsolje, annen væske eller gass <p>e. Bruddskade på bygningsglass og sanitærporselen i bolig <i>Skader som erstattes:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Bruddskade på glass i vindu og dører, annet bygningsglass, sanitærporselen og emaljerte servanter i bolig • Skade på nedfelt platetopp <p><i>Skader som ikke erstattes:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Skade som alene består i riper og avskallinger, uansett årsak • Skade som består i at innfatningen for isolerglass er utett uansett årsak/punktering • Skade på veksthus • Skade som skyldes produktfeil, materialfeil, svak eller feil konstruksjon eller uriktig montering <p>f. Tyveri og skadeverk (jf. straffeloven § 321) og skadeverk (jf. straffeloven § 351) på forsikringsstedet <i>Skader som erstattes:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Skade ved tyveri av bygningsdeler, gjerde og flaggstang • Plutselig skadeverk i eller på bygning, gjerde og flaggstang <p><i>Skader som ikke erstattes:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Skade forårsaket av husstandsmedlem, leieboer eller dennes husstand <p>g. Naturskade Naturulykke i henhold til eget vilkår om naturskade. Bestemmelsene i naturskadevilkårene kommer foran bestemmelsene i dette vilkåret.</p> <p>h. Vind svakere enn storm <i>Skader som erstattes:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Skade som direkte skyldes vind svakere enn storm <p><i>Skader som ikke erstattes:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Vindskade på veksthus, hageanlegg, antenner, skilt, markiser og lignende • Skade ved vann, snø, sand og lignende som trenger inn utenfra, med mindre dette er en følge av bygningskade som er erstatningsmessig • Skade som består av svinn, svinnsprekker, flekker, riper, avskallinger og lignende • Skade hvor råte, svak eller feilaktig konstruksjon, eller uriktig montasje er en samvirkende skadeårsak <p>i. Snøtyngde og takras <i>Skader som erstattes:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Skade som skyldes snøtyngde og snøpress på bygning • Skade som skyldes ras på eller fra tak <p><i>Skader som ikke erstattes:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Skade på takrenne og snøfanger
--	---

	<ul style="list-style-type: none"> • Skade hvor råte, svak eller feilaktig konstruksjon, eller uriktig montasje er en samvirkende skadeårsak • Skade på veksthus og beplantning <p>j. Annen skade på bygning <i>Skader som erstattes:</i> Tilfeldig og plutselig annen skade enn de skader som er nevnt ovenfor. Unntakene og begrensningene som er nevnt ovenfor gjelder også for dette punkt.</p> <p><i>Skader som ikke erstattes:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Skade ved gradvis forringelse ved rust, korrosjon, annen tæring eller slitasje, elde, bruk og lignende • Skade som kun består av flekker, riper, avskallinger, sprekker, svinnsprekker, knirk, samt mindre hakk, merker, fargenyanse og andre feil av kosmetisk karakter • Skade som skyldes utilstrekkelig eller sviktende fundamentering, setninger, latente spenninger i bygningen, jordtrykk, frost, tele, materialfeil, svak eller feil konstruksjon eller uriktig montering • Skade som skyldes dyr, insekter, sopp, råte eller bakterier • Skade som skyldes kondens • Skade forårsaket av vann eller annen væske ut over det som er omfattet i punkt 2.2 • Skade som skyldes utett våtrom • Skade på veksthus • Skade ved mekanisk svikt, og skade som alene rammer mekanisk eller elektrisk innretning, maskin eller apparat, med mindre skaden skyldes en tilfeldig og plutselig ytre påvirkning <p>k. Utleieforsikring – Skader og økonomisk tap ved privat utleie av helårsboliger med tre eller færre utleieforhold Dersom det fremkommer i forsikringsbeviset at bygningen er helt eller delvis utleid gjelder utleieforsikring.</p> <p>Forsikringen forutsetter at utleieforholdet ikke er å regne som næringsvirksomhet etter retts- og ligningspraksis, at det er opprettet en skriftlig husleieavtale, og at et depositum tilsvarende minimum 2 måneders leie er innbetalt før innflytting. Alternativt kan det etableres bankgaranti tilsvarende 4 måneders husleie.</p> <p>Husleieavtalen skal inneholde punkter som regulerer følgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hva leieavtalen gjelder • Hvem som er parter (kontaktdetaljer og identifikasjon (fødselsnummer/org.nr.)) • Husleie, herunder husleieregulering, og krav til forskuddsbetaling • Depositum eller bankgaranti • Ordensregler • Tilbakelevering og fraflytting • Beskrivelse av leieforholdets form og varighet
--	---

	<ul style="list-style-type: none"> • Avsnitt om utkastelse og særlig tvangsgrunnlag, herunder at leieren godtar at tvangsfravikelse kan kreves hvis leien ikke blir betalt 14 dager etter skriftlig varsel i henhold til tvangsfullbyrdelsesloven <p><i>Misligholdt husleie</i> Erstatning for tapt leieinntekt hvis leieboeren ikke betaler avtalt leie i henhold til leieavtalen, begrenset til maksimalt et beløp tilsvarende husleie for 6 måneder.</p> <p>Erstatningen er begrenset til å gjelde for perioden fra begjæring er sendt namsmannen om fravikelse, fram til boligen er tilbake i sikredes besittelse, med tillegg for 2 måneder.</p> <p>Erstatningen for leietap ytes kun en gang per leietaker.</p> <p><i>Utkastelse</i> Rimelige og nødvendige utgifter i forbindelse med iverksettelse av utkastelse erstattes dersom leieboeren ikke flytter ut av boligen når leieforholdet er avsluttet eller ved brudd på leieavtalen. Erstatningen under dette punktet er begrenset til maksimum kr 20 000,-.</p> <p><i>Skadeverk</i> Erstatningen for skadeverk, jf. straffeloven § 351, på den utleide boligen med tilhørende innbo og utearealer, forårsake forsettlig av leietakeren eller dennes gjester.</p> <p><i>Unntatt er:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Hakk, riper, avskallinger og lignende slitasje • Skade som følge av dyrehold <p><i>Tyveri og underslag</i> Erstatning ved tyveri og underslag begått av leietaker eller dennes husholdningsmedlemmer.</p> <p>I. Bygg under oppføring Med bygning under oppføring menes byggetiltak som påbygg/tilbygg på eksisterende bygning eller nybygg. For bygg under oppføring gjelder vilkåret med endringer presisert herunder. Når bygget er fullført og klargjort for innflytting (ferdigstillelse) gjelder vilkåret for øvrig.</p> <p><i>Hvem er forsikret</i> Hvis ikke annet er avtalt er entreprenør medforsikret for bygning med tilhørende materialer. Verktøy og annet løsøre tilhørende entreprenør er ikke medforsikret.</p> <p><i>Hva er forsikret</i> Bygg under oppføring med tilhørende materialer og verktøy</p> <ul style="list-style-type: none"> • Brakke/bod/lagerskur/container som eies av forsikringstaker og som står på forsikringsstedet
--	---

	<ul style="list-style-type: none"> • Brakke/bod/lagerskur/container som lånes eller leies, og som sikrede skriftlig har påtatt seg forsikringsansvar for, dekkes med inntil kr 50 000,- • Sikredes eget verktøy dekkes med inntil kr 100 000,- <p><i>Hvilke skader dekkes</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Tyveri av materialer eller eget verktøy fra låste brakker med faste yttervegger og fra lukket og låst container med gulv, vegger og tak av stål • Tyveri av materiale og eget verktøy fra bygget som er under oppføring etter at alle vinduer og dører er montert og alle andre åpninger i bygget er blitt avstengt • Bruddskade og skade som følge av hærverk på glass montert i ramme ved transport til byggeplassen, lagring på byggeplassen, og ved innsetting samt når det er ferdig innsatt på sin faste plass <p><i>Hvilke skader dekkes ikke</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Tyveri fra uteareal på forsikringsstedet, så sant ikke bygningen er bebodd • Skade som skyldes snø og is, med mindre utvendige byggearbeider er ferdige, og dører og vinduer er på plass • Skade som skyldes vind svakere enn storm, med mindre utvendige byggearbeider er ferdige, og dører og vinduer er på plass • Vannskader som følge av vanninntrenging via terreng, fra røranlegg og grunn, med mindre utvendige byggearbeider er ferdige, og dører og vinduer er på plass • Vannskader som følge av vanninntrenging over terrengnivå • Avskallinger og riper på glass så sant dette ikke skyldes hærverk • Alle skader beskrevet under punkt 2.2.j, 2.2.k og 4 <p><i>Ansvarsforsikring</i> Ansvarforsikringen utvides til å omfatte erstatningsansvar for skader oppstått ved gravings-, sprengningsarbeid m.m. Dekkes inntil kr 300 000,- på ting og kr 3 000 000,- på person.</p>
--	---

3. Hus super	
3.1 Utvidet dekning	Dersom utvidet dekning er tegnet, vil dette fremgå av forsikringsbeviset. Med mindre annet følger av dette kapittelet gjelder vilkårets øvrige bestemmelser. Dersom hus super er valgt gjelder disse utvidelsene i tillegg til hus standard.
3.2 Følgeskade etter vanninntrenging	Forsikringen omfatter følgeskader av plutselig og uforutsett inntrenging av vann over terrengnivå. For skade ved vann som trenger inn fra terreng eller gjennom grunnen gjelder standard dekning. <i>Unntatt:</i> <ul style="list-style-type: none"> • Kostnader ved å utbedre utettheten • Skade ved sopp og råte uansett årsak

3.3 Annen plutselig skade forårsaket av vann	Annen plutselig skade forårsaket av vann eller væske, også som følge av utett våtrom. <i>Unntatt:</i> <ul style="list-style-type: none"> • Skader på gulv og vegger i våtrom (vaske-, bade-, dusjrom) som skyldes at våtrommet ikke er vanntett. Med våtrom menes bygningskomponenter som befinner seg innenfor rommets bjelkelag, stenderverk og isolasjon. • Skade som følge av insekter, bakterier, sopp eller råte uansett årsak
3.4 Tining av utvendig rørledning	Dokumenterte utgifter til tining, eller annen tilrettelegging, dersom utvendig vann- eller avløpsledning er frosset og dermed ikke kan brukes, med inntil 50 000 kroner.
3.5 Skade forårsaket av dyr	Plutselig og uforutsette skader forårsaket av dyr. Skade forårsaket av andre dyr enn storkmaur, husbukk, stripet borebille. For skader forårsaket av disse samt bekjempelse av veggedyr og kakerlakker, må tilleggsdekning for sopp og råte være tegnet. <i>Unntatt:</i> <ul style="list-style-type: none"> • Skader som bare virker skjemmende på bygningens utseende
3.6 Skade som følge av håndverkerfeil	<i>Forsikringen gjelder ved:</i> <ul style="list-style-type: none"> • Utett våtrom • Andre fysiske bygningskader Skaden må være en direkte følge av håndverkerfeil utført på forsikringsstedet. Feil utførelse/mangelfullt arbeid i seg selv er ikke å anse som en skade. Utgifter til utbedring av følgeskader dekkes. Når skaden skjer i forbindelse med utett våtrom som følge av håndverkerfeil, dekkes også utgifter til utbedring av selve feilen/mangelen. For øvrige håndverkerfeil, dekkes ikke selve feilen/mangelen. Hvis skaden har utviklet seg over tid omfattes ikke den del av skaden som forelå på det tidspunkt forsikringsavtalen begynte å løpe. Forsikringen gjelder for skade oppdaget utenfor reklamasjonstid, men også innenfor reklamasjonstid når utførende håndverker er konkurs. Skade i reklamasjonstiden dekkes kun dersom det er reklamert i tide overfor håndverker/entreprenør. Ved utbetaling trer Selskapet inn i sikredes rettigheter overfor håndverker/entreprenør eller andre skadevoldere for det utbetalte beløp. <i>Unntatt:</i> <ul style="list-style-type: none"> • Skade som skyldes arbeid som ikke kan dokumenteres utført i forsikringstakers eiertid, av godkjent/autorisert håndverker/entreprenør og i henhold til teknisk forskrift gjeldende på utførelsestidspunkt • Skade som skyldes arbeid utført for mer enn 10 år siden • Skade ved arbeider utført av sikrede selv • Skade som kun består av flekker, riper, avskallinger, sprekker, svinnsprekker, knirk, samt mindre hakk, merker, fargenyanse og andre feil av kosmetisk karakter • Skade ved sopp, råte eller kondens (se egen dekning for sopp- og råteskader) • Skade som alene rammer mekanisk eller elektrisk innretning, maskin eller apparat

	<ul style="list-style-type: none"> • Skade på utvendig rør og ledninger, tanker, drenskum, drensledning, hageanlegg, vannbasseng/badeinnretning • Skade som skyldes bakterier og heksesot/kjemisk sverting
3.7 Utvidelse av hageanlegg	Erstatningssum på hageanlegg under punkt 2.1.b utvides slik at total forsikringssum per skadetilfelle er kr 500 000,-. Sumbegrensningen gjelder ikke ved brann og naturskade.
3.8 Utvidelse av fast trebrygge	Erstatningssum på fast trebrygge under punkt 2.1.b utvides slik at total forsikringssum per skadetilfelle er kr 200 000,-.
3.9 Utvidelse offentlig påbud	Erstatningssum for offentlig påbud under punkt 2.1.b utvides slik at total forsikringssum per skadetilfelle er ubegrenset.
3.10 Tilpasning av bolig	Bygningsmessig tilpasning av bolig grunnet medisinsk invaliditet. Utgifter til tilpasning av bolig forsikret i Selskapet dekkes med inntil kr 250 000,- dersom noen i sikredes faste husstand: <ul style="list-style-type: none"> • Blir rammet av ulykkesskade som medfører varig medisinsk invaliditet på 50 % eller mer • Nedkommer med barn med medfødt skade eller sykdom som medfører varig medisinsk invaliditet på 50 % eller mer Med ulykkesskade forstås skade på legemet forårsaket ved en plutselig ytre fysisk begivenhet, et ulykkestilfelle som inntreffes i forsikringstiden. For barn med medfødt skade eller sykdom som medfører varig medisinsk invaliditet, må invaliditetsgraden være fastslått innen 2 år etter nedkomsten. Forsikringstilfellet anses å ha inntruffet ved nedkomsten. Nedkomsten må ha skjedd i forsikringstiden. Utgiftene må være påløpt innen 5 år etter ulykken eller nedkomsten. Selskapet dekker dokumenterte utgifter ut over tilskudd og støtte man er berettiget til fra det offentlige trygdevesen. Graden av medisinsk invaliditet blir fastsatt etter Sosialdepartementets invaliditetstabell.
3.11 Totalskadefordel	Er skaden beregnet etter punkt 5.3.a større enn 75 % av gjenoppføringskostnaden, kan sikrede kreve gjenoppføring som om bygningen var totalskadet uten at det gjøres fradrag for gjenverdiene, men bare dersom gjenverdiene er revet og fjernet innen 2 år etter skadetidspunktet. Verdien av nedrevne materialer trekkes fra erstatningsoppgjøret.

4. Sopp, råte og insekter

4.1 Forsikringsgiver	Forsikringsgiver er: Norsk Hussopp Forsikring Organisasjonsnummer: 954 662 764 Postboks 416 Sentrum 0103 Oslo
-----------------------------	---

4.2	Hvor forsikringen gjelder	Forsikringen omfatter bygninger som er fullverdiforsikret og nevnt i forsikringsbeviset, men ikke bygninger eller deler av bygninger som er bygget for eller benyttes til landbruks- eller næringsformål, selv om de er nevnt i forsikringsbeviset.
4.3	Hva forsikringen omfatter	Skade på bygning (nedbryting av materialer) som skyldes råtesopper og insekter. Bekjempelse av skadeinsekter og innvendig bekjempelse av mus og rotter etter påvist aktivitet. Med bekjempelse menes relevante tiltak som skal redusere eller utrydde forekomst av skadedyr. Fullstendig oversikt over hva forsikringen omfatter finner du på www.hussoppen.no/vilkaar .
4.4	Egenandel	I erstatningsoppgjøret fratrekkes for hvert skadetilfelle den egenandel som til enhver tid er fastsatt av Norsk Hussopp Forsikring.
4.5	Skademelding	Skade skal meldes til Norsk Hussopp Forsikring uten ugrunnet opphold. <ul style="list-style-type: none"> • Telefon: 22 28 31 50 • Epost: skade@hussoppen.no • Nettside: www.hussoppen.no Sikrede mister retten til erstatning dersom krav ikke er meldt til Norsk Hussopp Forsikring innen ett år etter at sikrede fikk kunnskap om de forhold som begrunner kravet, jf. FAL § 8-5. Fullstendige vilkår finner du på www.hussoppen.no/vilkaar .

5. Skadeoppgjørregler og erstatningsberegning

5.1	Forsikringssum	Fullverdi Fullverdiforsikret bygning er forsikret for inntil hva det på skadedagen ville ha kostet å gjenoppføre tilsvarende, eller i det vesentlige tilsvarende, bygning på skadestedet (gjenoppføringsprisen). Merkostnader ved byggemåte og utstyr som er urasjonelle etter dagens byggeskikk samt antikvariske merkostnader i henhold til kravet til Kulturminneloven, tas ikke med. Tilbygg, påbygg og sidebygg omfattes av bygningsforsikringen og skal meldes Selskapet innen førstkommende hovedforfall for å unngå underforsikring. Er melding ikke gitt, reduseres erstatningen tilsvarende forholdet mellom bygningens gjenoppføringskostnad før og etter forandringen. Fullverdigaranti For sikredes fast bebodde boligbygning ifølge Folkeregisteret gjøres det ved totalskade ikke fradrag for eventuell verdiøkning ved at bygning eller bygningsdel erstattes med ny. Førsterisiko For poster som er oppgitt med sum i vilkårene og for poster i forsikringsbeviset som er betegnet som «førsterisiko», er erstatningen begrenset til de oppgitte summer.
-----	-----------------------	--

5.2 Oppgjørsmåter	<p>Erstatningsgrunnlaget fastsettes til hva det vil koste å:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Reparere/utbedre skaden, eller • Gjenanskaffe tilsvarende, eller i det vesentlige tilsvarende, ting, eller • Gjenoppføre tilsvarende, eller i det vesentlige tilsvarende, bygning <p>Selskapet har rett til å bestemme hvilket av disse alternativer, og hvilken reparatør eller leverandør, som skal benyttes, eller velge å betale kontant.</p> <p>Erstatningen kan ikke overstige det beløp Selskapet skulle ha betalt for reparasjon eller gjenanskaffelse. Dersom det ikke kan dokumenteres med faktura at arbeidspenger eller bygningsdeler/materialer er betalt, erstattes arbeidspenger med 75 % i forhold til normalpriser eks. merverdiavgift.</p> <p>Eget arbeid i form av skadebegrensning, vask, rydding eller lignende erstattes med kr 250,- per time.</p>
5.3 Erstatningsberegning	<p>a. Ved reparasjon eller gjenoppføring av bygning For bygning som blir reparert eller gjenoppført:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Til samme formål • På samme sted • Innen 5 år etter skaden • Av eier, ektefelle/samboer eller livsarving <p>Beregnes erstatningen til hva det vil koste å reparere/gjenoppføre tilsvarende, eller i det vesentlige tilsvarende, bygning. Kostnadene beregnes etter prisene på skadedagen.</p> <p>Erstatningsgrunnlaget kan ikke settes høyere enn gjenoppføringsprisen før skaden, fratrukket verdien etter skaden.</p> <p>For bygning/bygningsdel som står foran planlagt eller nødvendig utskifting, riving eller oppussing gjøres fradrag for kostnader disse arbeidene ville medført.</p> <p>Utgifter til vedlikehold og forbedringer er unntatt.</p> <p>Dersom reparasjon/gjenoppføring på forsikringsstedet av sikredes fast, bebodde bolig ikke tillates av offentlig myndighet, kan gjenoppføring foretas på annet sted innenfor samme kommune når vilkårene i dette punkt ellers er oppfylt.</p> <p>b. Ved reparasjon eller gjenoppføring av bygning på annet sted og/eller til annet formål Dersom omsetningsverdien av den nye/reparerte bygningen blir større enn bygningens omsetningsverdi før skaden, gjøres det fradrag for den økning som overstiger 20 % av omsetningsverdi før skaden inntraff. Ved fastsettelse av bygningens omsetningsverdi skal det tas hensyn til mulige endringer i avkastning, beliggenhet og andre forhold. Nødvendige beregninger baseres på en byggepris tilsvarende gjenoppføringsprisen.</p> <p>c. Bygning som ikke repareres/gjenoppføres eller bygning som står foran rivning Erstatningsgrunnlaget fastsettes etter reglene i punkt 5.3.a, men med den begrensning at erstatningen ikke kan settes høyere enn til forskjellen i</p>

	<p>eiendommens omsetningsverdi før og etter skaden. For bygning som står foran rivning gjøres i tillegg fradrag for kostnadene ved rivning/demontering.</p> <p>d. Hageanlegg m.m. Erstatningsgrunnlaget for hage, hageanlegg, gårdsplass og tilførselsvei inklusiv oppfylling av utrast tomt, beregnes på grunnlag av kostnadene til reparasjon/gjenanskaffelse til samme, eller i det vesentlige samme, stand som før skaden, beregnet etter prisene på skadedagen.</p> <p>Erstatningen settes til det laveste beløp av gjenopprettelseskostnad og nedgangen i tomtens omsetningsverdi som følge av skaden på hageanlegget. Erstatningen skal ikke være mindre enn gjenopprettelseskostnaden for hageanleggets toppsjikt.</p> <p>For beplantning i hageanlegget beregnes erstatningen lik gjenanskaffelse av vesentlig tilsvarende vekst, som alminnelig handelsvare (ung vekst) i gartneri o.l.</p> <p>Kostnader til sikring/forebygging dekkes ikke, selv om dette er en forutsetning for å utbedre skaden på hage/hageanlegg/tomt.</p> <p>Dersom reparasjon/gjenanskaffelse ikke skjer innen 5 år, settes erstatningen til det laveste beløp av reparasjonskostnad/gjenanskaffelsespris og nedgang i eiendommens omsetningsverdi.</p> <p>e. Merutgifter ved påbud fra offentlig myndighet Merutgifter ved utbedring/gjenoppføring settes til forskjellen mellom verdien av den forsikrede bygning og verdien av en bygning med samme størrelse, men utført i samsvar med påbud.</p> <p>Merutgifter ved grunnundersøkelser og fundamentering beregnes som for en bygning tilsvarende den forsikrede, men utført i samsvar med påbud.</p> <p>Utbedring/gjenoppføring må være avsluttet innen 5 år etter skaden. Fristen kan forlenges dersom inngrep fra offentlige myndighet sinker eller hindrer byggearbeidet.</p> <p>f. Prisstigning Prisstigning regnes fra skadedagen til reparasjon, gjenanskaffelse eller gjenoppføring har skjedd eller normalt kunne ha skjedd. Prisstigningen beregnes på grunnlag av gjennomsnittlig byggekostnadsindeks (SSB) i gjenoppføringsperioden. Det gjøres fradrag for innsparte utgifter og opptjente renter av bygningserstatningen. Erstatningen fastsettes og forfaller til betaling når skaden er utbedret.</p> <p>g. Tap av husleieinntekt Tap ved nedgang i husleieinntekt og tap av egen bolig, regnes fra skadedag til reparasjon/gjenoppføring har skjedd, eller normalt kunne ha skjedd.</p> <ul style="list-style-type: none"> • For utleide rom beregnes tapet på grunnlag av leieinntekten for umøblerte rom.
--	---

	<ul style="list-style-type: none"> • For rom til eget bruk beregnes tapet på grunnlag av gjeldende markedspris lik utleie i 12 måneder for tilsvarende umøblerte rom. Forsikringen dekker nødvendige og dokumenterbare boutgifter inntil beregnet markedspris. Dersom sikrede ikke har dokumenterbare boutgifter begrenses erstatningen til 50 % av beregnet markedspris. <p>Det gjøres fradrag for innsparte utgifter og opptjente renter av bygningserstatningen. Erstatning for tapt leieinntekt erstattes kun hvis økonomisk tap er dokumentert. Økning av tapet ved forlenget byggetid som følge av forbedring, utvidelse eller annen endring, tas ikke med.</p> <p>h. Utleieforsikring</p> <p>Ved erstatning for tap og skader under utleieforsikring gjelder i tillegg følgende skadeoppgjørregler:</p> <p><i>Misligholdt husleie</i></p> <p>Ved beregning av erstatning for ubetalt leie legges til grunn husleiebeløpet som fastsatt i leieavtalen med tillegg av eventuell regulering, eventuelle forsinkelsesrenter, gebyrer og andre avtalte tilleggsytelser.</p> <p><i>Utkastelse</i></p> <p>Erstatning i forbindelse med fravikelse eller annen rettslig prosess beregnes på grunnlag av rimelige og nødvendige utgifter forbundet med iverksettelse og gjennomføring av fravikelse.</p> <p><i>Skadeverk, tyveri og underslag</i></p> <p>Erstatningsgrunnlaget kan ikke settes høyere enn verdien før skaden, fratrukket gjenverdi etter skaden. Når gjenstanden erstattes gjøres det fradrag for verdiøkning, fordi brukt gjenstand erstattes med en ny. De gjøres fradrag for alder, bruk og nedsatt anvendelighet i forhold til gjenstandens sannsynlige brukstid.</p> <p>For gjenstander som forringes lite, gjøres fradrag bare dersom verditapet utgjør 1/3 eller mer av reparasjons- eller gjenanskaffelsespris.</p> <p>Antikviteter, kunstgjenstander, og gjenstander som er mottatt brukt, som arv, gave eller kjøpt brukt, erstattes etter gjenanskaffelsespris for tilsvarende brukt gjenstand eller etter omsetningsverdien.</p> <p>Ved reparasjon eller gjenanskaffelse, har Selskapet rett til å bestemme hvilken reparatør eller leverandør som skal benyttes.</p> <p>i. Selskapets ansvar overfor panthavere, konkursbo, dødsbo, nye eiere og lignende</p> <p>Overfor panthavere, konkursbo, dødsbo, leasingselskap, utleiefirma o.l. er Selskapets ansvar begrenset til det laveste av følgende beløp:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Forskjellen i eiendommens omsetningsverdi før og etter skaden, og • Vedkommende sin økonomiske interesse i eiendommen på skadetidspunktet.
--	---

	<p>For panthaver betyr eiendommen i denne sammenheng panteobjektet i sin helhet. Panthaver plikter å realisere verdien i eiendommen etter skaden, før restkravet kan rettes mot selskapet.</p> <p>Ved konkurs gjelder bestemmelsene ovenfor uten hensyn til om konkursen ble åpnet før eller etter at skaden inntraff.</p> <p>Overfor dødsbo eller andre nye eiere enn eiers ektefelle, samboer eller livsarving, begrenses Selskapets ansvar som om gjenoppføring eller gjenanskaffelse ikke finner sted.</p> <p>For dødsbo gjelder bestemmelsene uten hensyn til om dødsfallet skjedde før eller etter at skaden inntraff.</p> <p>Forsikringene dekker ikke krav i forbindelse med at ny eier av boligen gjør gjeldende mangelskrav mot sikrede.</p> <p>j. Selskapets overtakelse av panterett Er Selskapet ansvarlig overfor panthaver, men ikke overfor eieren, inntreer Selskapet i panthavers rett i den utstrekning Selskapet betaler erstatning til panthaver.</p> <p>k. Eiendomsrett til skadde ting og ting som kommer til rette Dersom sikrede har fått utbetalt erstatning for skade på en gjenstand, er det ikke Selskapets ansvar å overta gjenstanden. Selskapet har likevel rett til å overta den skadde gjenstanden.</p> <p>Kommer ting til rette etter at erstatning er betalt, har den sikrede rett til å beholde tingen mot å betale erstatningen tilbake. Vil ikke den sikrede det, tilfaller tingen Selskapet.</p> <p>l. Merverdiavgift Merverdiavgift refunderes bare i den utstrekning slik avgift er påløpt innen 5 år og kan dokumenteres ved utbedring av skaden.</p> <p>m. Skjønn Fastsettelse av erstatningsgrunnlag og verdier, og spørsmål i forbindelse med beregning av avbruddstap, avgjøres ved skjønn hvis sikrede eller Selskapet krever det. Bestemmelsene om skjønn i Privatforsikring Generelle vilkår 909-01 legges til grunn.</p> <p>n. Tabell for aldersfradrag Fradrag gjøres på grunnlag av de totale reparasjonskostnader, herunder oppgraving og istandsettelsesutgifter. Ved skade på del av ting, legges den skadde delens alder til grunn. Ved ulik alder på skadde deler, legges den eldste delens alder til grunn.</p>
--	---

	Gjenstand	Antall år uten aldersfradrag	Aldersfradrag i % per år	Maks fradrag
	Vannbasseng/annen badeinnretning som boblebad, badestamp o.l.	3 år	10 %	100 %
	Bruddskade eller skade ved elektrisk fenomen på elektrisk innretning for oppvarming/kjøling av bygning, herunder fyringskjel, varmtvannsbeholder/-bereder, pumper og varmegjenvinningsanlegg	5 år	10 %	80 %
	Skade på innebygde husholdningsapparater/-maskiner inkludert elektrisk komfyr, kjøle- og frysenskap/-aggregat	5 år	10 %	80 %
	Bruddskade eller skade ved elektrisk fenomen på varmekabler	10 år	10 %	80 %
	Bruddskade på utvendige rør og ledninger av annet materiale enn plast	20 år	5 %	80 %
	Bruddskade på tanker og kummer uansett materiale	20 år	5 %	80 %
	Bruddskade på bunnledninger, det vil si de ledninger som ligger i grunnen under huset	20 år	5 %	80 %
	Alder beregnes fra og med året etter det første bruksåret. Det første bruksåret tar slutt når kalenderåret løper ut, uavhengig av når på året gjenstanden ble tatt i bruk.			
5.4 Egenandeler	<p>I erstatningsoppgjøret fratrekkes en egenandel på kr 4 000,- med mindre annen egenandel er avtalt eller særskilt bestemt i vilkårene.</p> <p>Skal erstatningen avkortes/settes ned, gjøres dette før egenandelen er fratrukket. Har sikrede flere forsikrede ting i Selskapet som er berørt ved en og samme hendelse, trekkes bare én egenandel, den høyeste.</p> <p>Når det gjøres fradrag for verdiforringelse i henhold til punkt 5.3 og dette fradraget overstiger den avtalte egenandel, trekkes ikke egenandel. Utgjør fradraget mindre enn den avtale egenandel, trekkes kun egenandel.</p> <p>Spesielle egenandeler</p> <p>a. Vind/snø/ras Egenandelen er kr 8 000 kr ved skade som skyldes:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vind svakere enn storm • Snøtyngde, snøpress • Takras <p>b. Gjentatte vannskader Ved flere vannskader på samme bygning innenfor et tidsrom på 36 måneder, gjelder følgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • På skade nr. 2: Avtalt egenandel økes med kr 10 000,-			

	<ul style="list-style-type: none"> • På skade nr. 3 eller flere: Avtalt egenandel økes med kr 20 000,- <p>c. Naturskade Den egenandel som til enhver tid er fastsatt av departementet i henhold til lov om naturskadeforsikring, for tiden kr 8 000,-.</p> <p>d. Utleieforsikring Under utleieforsikring er egenandelen et beløp tilsvarende 3 måneders husleie der depositum/bankgaranti er stilt som sikkerhet. Ved beregning av erstatningsoppgjør går egenandelen til fradrag først. Er det stillet høyere sikkerhet enn et beløp tilsvarende 3 måneders husleie, skal sikkerheten komme til fradrag i erstatningsutbetalingen.</p>
--	--

6. Ansvar	
6.1 Hvem forsikringen gjelder for	Forsikringen gjelder for: <ul style="list-style-type: none"> • Den som er nevnt i forsikringsbeviset • Ektefelle/registrert partner etter lov om partnerskap • Samboer med felles adresse i Folkeregisteret
6.2 Hvor forsikringen gjelder	Ansvarsforsikringen gjelder i Norden.
6.3 Hva forsikringen omfatter	<p>Rettslig erstatningsansvar Forsikringen omfatter sikredes rettslige erstatningsansvar for skade som sikrede kan pådra seg i egenskap av eier av den forsikrede eiendom.</p> <p>Med skade forstås personskade eller tingskade</p> <ul style="list-style-type: none"> • Personskade anses inntruffet når en person skades, påføres sykdom eller dør • Tingskade anses inntruffet når løseøre (herunder dyr) eller fast eiendom skades eller går tapt på annen måte, eller når elektronisk lagret informasjon forvaskes eller går tapt på annen måte <p>Økonomisk tap som følge av en dekningsmessig skade regnes som en del denne, også når den dekningsmessige skaden ikke overstiger egenandelen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Skaden må være konstatert av sikrede eller skadelidte i løpet av forsikringstiden. Skaden blir å henføre til den forsikring som gjaldt da skaden først ble konstatert. Alle skader som skyldes samme begivenhet regnes som et skadetilfelle og henføres til det tidspunkt da første skade ble konstatert.
6.4 Hva forsikringen ikke omfatter	<p>Hvis ikke annet er avtalt omfatter forsikringen ikke ansvar:</p> <p>a. Som sikrede har påtatt seg å bære og som gå ut over alminnelige erstatningsrettslige regler, det vil si ethvert ansvar som alene bygger på garanti, kontrakt, løfte, tilsagn eller annen avtale inngått før eller etter at skaden er konstatert.</p> <p>b. For skade på ting som sikrede har til leie, lån, bruk eller oppbevaring.</p>

	<p>c. For ærekrenkelser eller oppreising, herunder etter Lov av 13. juni 1969 nr. 26 om skadeserstatning, §§ 3-5 og 3-6, eller for bøter o.l.</p> <p>d. Overfor medlemmer av sikredes familie. Til familie regnes sikredes:</p> <ul style="list-style-type: none"> • foreldre, • barn, • søsken og deres ektefeller, samt • ektefelle eller samboer med felles adresse i Folkeregisteret. <p>e. Overfor virksomhet som drives eller disponeres av sikrede, eller hvor sikrede eller sikredes familie har vesentlig eierinteresse. Med vesentlig eierinteresse menes eierskap på mer enn 50 %.</p> <p>f. Som eier, fører eller bruker av motorkjøretøy, luftfartøy, modellfly, båt eller arbeidsmaskin med eget fremdriftsmaskineri.</p> <p>g. For tingskade oppstått ved gravings-, piggings-, sprengnings-, peilings- og rivningsarbeid. Som sprengning regnes også bruk av ekspanderende masse.</p> <p>h. Under utøvelse av styreverv, yrkes- eller ervervsvirksomhet.</p> <p>i. Som eier av annen fast eiendom enn den som er nevnt i forsikringsbeviset.</p> <p>j. For skade som er voldt ved forsettlig handling eller unnlattelse, og følger av slik skade.</p> <p>k. For forurensning av luft vann eller grunn, eller skade som følge herav, med mindre årsaken til forurensninger er plutselig og uforutsett. Som forurensning regnes også støv, støy, larm, lukt, lys og bestråling, se eget punkt vedrørende sikkerhetsforskrifter og følger av å ikke overholde disse.</p> <p>l. For tingskade ved sopp og råte eller på grunn av langsom inntrenging av fuktighet.</p>
6.5 Forsikrings-sum	Selskapets samlede erstatningsplikt er begrenset til kr 3 000 000,- ved hvert skadetilfelle.
6.6 Egenandel	Sikredes egenandel er kr 4 000,- ved hvert skadetilfelle.
6.7 Sikredes plikter ved skade	<p>Skade som kan ventes å føre til erstatningskrav, skal meldes til Selskapet uten ugrunnet opphold.</p> <p>Når erstatningskrav er reist mot sikrede eller mot Selskapet, plikter sikrede:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Omgående å gi selskapet alle opplysninger av betydning for sakens behandling • På egen bekostning å utføre de undersøkelser og utredninger som Selskapet finner nødvendig • Å møte ved forhandlinger eller rettergang <p>Hvis sikrede uten Selskapets samtykke innrømmer erstatningsplikt eller forhandler som erstatningskrav, er dette ikke bindende for Selskapet.</p>

6.8 Selskapets plikter ved skade/ behandling av erstatningskrav	<p>a. Når et erstatningskrav som omfattes av forsikringen overstiger egenandelen, plikter Selskapet å:</p> <ol style="list-style-type: none"> i. Utrede om erstatningsansvar foreligger ii. Forhandle med kravstilleren iii. Om nødvendige prosedere saken for domstolene <p>b. Selskapet betaler sine egne omkostninger ved avgjørelse av erstatningsspørsmålet selv om forsikringssummen derved overskrides. Hvis erstatningskravet og/eller grunnlaget for dette dels omfattes av forsikringen og dels faller utenfor, fordeles omkostningene etter partenes økonomiske interesse i saken. Er Selskapet villig til å forlike saken eller stille forsikringssummen til disposisjon, erstattes ikke omkostninger som senere påløper utover det som er fastsatt under rettshjelpsforsikring.</p> <p>Selskapet betaler den del av erstatningen som overstiger egenandelen. Selskapet har rett til å betale enhver erstatning direkte til skadelidte.</p>
--	--

7. Rettshjelp	
7.1 Hvem forsikringen gjelder for	Forsikringen gjelder for: <ul style="list-style-type: none"> • Den som er nevnt i forsikringsbeviset • Ektefelle/registrert partner etter lov om partnerskap Samboer med felles adresse i Folkeregisteret
7.2 Hvor forsikringen gjelder	Rettshjelpsforsikringen gjelder i Norden.
7.3 Hva forsikringen omfatter	Når sikrede er part i tvist i egenskap av eier av den forsikrede eiendom, dekkes rimelige og nødvendige utgifter til: <ul style="list-style-type: none"> • Advokat • Retten • Sakkyndige som er oppnevnt av retten eller på forhånd godkjent av Selskapet • Vitner ved hovedforhandlinger og bevisoptak
7.4 Hva forsikringen ikke omfatter	Forsikringen dekker ikke utgifter ved: <ol style="list-style-type: none"> a. Idømte saksomkostninger. b. Rettsgebyr i ankeinstans. Bestemmelsen om anke gjelder også ved bruk av andre rettsmidler. c. Utgifter ved tvist som har sammenheng med sikredes yrke eller erverv. d. Utgifter ved tvist som gjelder annen fast eiendom enn den forsikrede eiendom. e. Utgifter ved tvist som har sammenheng med eller sitt utspring i separasjon, skilsmisse, arv, krav om omstøtelse av gave, bodeling, oppløsning av det økonomiske fellesskap etablert av samboende og oppløsning av husstandsfellesskap, samt skiftesaker. f. Utgifter ved tvist som alene hører inn under namsmyndighetene, bortsett fra tvist i husleieforhold som knytter seg til den forsikrede faste eiendom.

	<p>g. Utgifter ved tvist som gjelder inkassosak hvor fordringen er ubestridt, gjeldsforhandlingssak og sak som gjelder konkurs-, eller akkordforhandling dersom sikrede er konkurs- eller akkordskyldner.</p> <p>h. Utgifter ved tvist som gjelder eller som har sitt utspring i straffesak, ærekrenkelsessak eller sak om erstatningsplikt etter Skadeerstatningsloven § 3-3 (visse personlige krenkelser m.m.), Straffeloven § 229 (legemsbeskadigelse), Skadeerstatningsloven § 3-5 (oppreisning) og § 3-6 (ærekrenkelse og krenking av privatlivets fred).</p> <p>i. Utgifter ved tvist som gjelder ekspropriasjonssak eller skjønnsak hvor sikrede søker å erverve rettighet over annen eiendom.</p> <p>j. Utgifter ved tvist som gjelder offentlig forvaltningsvedtak. Likevel dekkes utgifter ved søksmål når den administrative klagemulighet er fullt utnyttet. I tilknytning til søksmål er enhver utgift pådratt under forvaltningsbehandlingen unntatt fra dekning.</p> <p>k. Utgifter ved tvist om advokatsalær eller utgifter til sakkyndige.</p> <p>l. Utgifter pådratt før tvist er oppstått.</p>
7.5 Domstoler	Tvisten må høre inn under de alminnelige domstoler.
7.6 Virkefelt i tid	<p>Tvisten må ha oppstått mens forsikringen var i kraft. Med tvist forstås at et krav er fremsatt og bestridt, helt eller delvis – muntlig eller skriftlig. Vedvarende taushet hos motpart vil kunne ansees som tvist.</p> <p>Tvist oppstått før forsikringen trådte i kraft Rettshjelpgiftene dekkes ikke dersom sikrede ved forsikringens ikrafttreden var kjent med det som senere ble tvistegrunnlag, og forstod eller måtte forstå at tvisten kunne oppstå.</p> <p>Tvist etter at forsikringen er falt bort Opphører forsikringen fordi behovet faller bort, dekkes likevel tvist når sikrede er part i egenskap av selger eller tidligere eier/leietaker.</p>
7.7 Saksomkostninger ved forlik	<p>Tilkjente saksomkostninger går til fradrag. Likevel dekkes slike saksomkostninger når sikrede kan godtgjøre at motparten ikke er søkegod.</p> <p>Inngår forlik ved at sikredes krav i det vesentlige er tatt til følge, eller ved forlik etter at sikrede ved dom har blitt tilkjent saksomkostninger, må sikrede på forhånd ha godkjennelse fra Selskapet dersom det skal avtales i forliket at hver av partene skal bære sine egne omkostninger. Uten slik godkjennelse fra Selskapet går tilkjente saksomkostninger i dommen eller i forliket til fratrekk i erstatningen.</p>
7.8 Forsikringssum	<p>Den samlede erstatning ved hver tvist er begrenset til kr 110 000,- selv om det er flere parter på samme side. Dette gjelder også om partene har rettshjelpsforsikring i forskjellige selskap, eller om den/de sikrede har rettshjelpdekning under flere forsikringer i ett eller flere selskap.</p> <p>Ev tvist er ikke å anse som flere tvister selv om saken består av flere individuelle spørsmål som fremmes i flere saksanlegg.</p> <p>Selskapets ansvar er under enhver omstendighet begrenset til den antatte økonomiske verdi av sikredes interesse i saken, dersom utgiftene ikke er godkjent av Selskapet på forhånd.</p>

7.9 Egenandel	<p>Egenandelen er kr 4 000,- med tillegg av 20 % av det overskytende. Det trekkes bare en egenandel for hver tvist, selv om det er flere parter på samme side. Det samme også om saken består av flere individuelle spørsmål som fremmes i flere saksanlegg.</p> <p>Egenandelen skal være betalt av sikrede før Selskapet plikter å refundere kostnader til advokat.</p>
7.10 Sikredes informasjonsplikt	<p>Vil sikrede søke erstatning under retthjelpdekningen, må Selskapet underrettes snarest mulig og senest ett år etter at advokat er engasjert. Underretningen skal skje skriftlig.</p> <p>Meldefristen ved tvist som gjelder offentlig forvaltningsvedtak regnes fra det tidspunkt hvor den offentlige forvaltningsbehandlingen er fullt ut utnyttet.</p> <p>Ve tvister som alene hører inn under en særdomstol regnes meldefristen fra det tidspunkt hvor saken bringes inn for de alminnelige domstoler.</p>
7.11 Sikredes øvrige plikter	<p>Sikrede velger selv en advokat som etter sakens art og sikredes bosted passer for oppdraget.</p> <p>Sikrede plikter å begrense utgiftene til retts hjelp mest mulig, og bærer selv omkostninger for årsaket uten rimelig grunn.</p>
7.12 Andre bestemmelser	<p>Etter saksanlegg er Selskapets ansvar begrenset til de utgifter som etter rettens skjønn var nødvendig for å få saken gjennomført.</p> <p>Er det flere parter på samme side med likeartede interesser, kan Selskapet kreve at disse benytter samme juridiske og tekniske bistand.</p> <p>Selskapet kan kreve å bli holdt underrettet om omfanget av de utgifter som kreves dekket under forsikringen.</p> <p>Ved krav om oppgjør har Selskapet den samme rett som sikrede til å få dokumentert hvordan advokaten har beregnet sitt salær. Før endelig oppgjør foretas, kan Selskapet kreve dokumentasjon for at egenandel er betalt. Spørsmål om utgiftenes rimelighet kan forelegges Den Norske Advokatforening.</p>

8. Når skaden inntreffer

8.1 Skademelding	<p>Når skade er inntruffet, skal sikrede omgående gi Selskapet melding om skaden. Samtidig skal sikrede gi de opplysninger og dokumenter som er tilgjengelige og som Selskapet trenger for å beregne sitt ansvar og utbetale erstatningen. Selskapet kan kreve at skademelding skal inneholde sikredes fødselsnummer (11 siffer).</p> <p>Se for øvrig bestemmelsen om meldefrist og foreldelse i Privatforsikring Generelle vilkår 909-01.</p>
8.2 Besiktigelse	<p>Sikrede skal medvirke til at skaden kan besiktiges på Selskapets anmodning. De skadde gjenstander skal holdes tilgjengelige for besiktigelse. Selskapet har ikke plikt til å betale erstatning før nødvendige undersøkelser er avsluttet.</p> <p>Selskapet forbeholder seg retten til å kunne undersøke den skadde gjenstand eller deler av den skadde gjenstand, herunder midlertidig fjerne disse fra skadestedet, i</p>

	den utstrekning dette er nødvendig for å klarlegge årsaksforhold og Selskapets erstatningsansvar.
8.3 Melding til politiet	Brann, tyveri og hærverk skal umiddelbart meldes til politiet. Andre skader skal meldes til politiet hvis Selskapet forlanger det.

9. Identifikasjon og endring av risiko

9.1 Identifikasjon - andre personers handlinger og unnlatelser	Dersom sikredes rett til erstatning bortfaller helt eller delvis som følge av sikredes handlinger eller unnlatelser, får dette samme virkning også ved tilsvarende handlinger eller unnlatelser gjort av sikredes ektefelle som bor sammen med sikrede, eller fra personer som sikrede lever sammen med i et fast etablert forhold, jf. FAL § 4-11.
9.2 Endring av risiko	<p>Sikrede plikter straks å underrette Selskapet dersom det skjer endringer i risikoen angitt i forsikringsbeviset og på Min Side, ved at premiebestemmende forhold endres, jf. FAL § 4-1.</p> <p>Sikkerhetstiltak skal være gjennomført og holdt ved like. Dersom det har skjedd en endring som betinger høyere premie, kan erstatningen bli forholdsmessig nedsatt, jf. FAL § 4-7.</p> <p>Spesielle betingelser knyttes til boliger/bygninger med utleievirksomhet. Selskapets erstatningsansvar kan nedsettes eller falle bort dersom hele eller deler av boligen/bygningen leies ut, uten at det fremgår av forsikringsbeviset at dette er avtalt med Selskapet.</p> <p>Det regnes ikke som utleie dersom boligen disponeres av familie, i rett opp eller nedad stigende linje, inntil to generasjoner.</p> <p>Er bygningen fraflyttet, erstattes bare brann- og naturskade. Bygningen regnes som fraflyttet når den ikke lenger brukes som fast bolig, jf. FAL § 4-6. Uansett anses boligen som fraflyttet når den ikke har vært i bruk som fast bolig de siste 12 måneder før skaden.</p>

10. Sikkerhetsforskrifter

10.1 Følger av å ikke overholde sikkerhetsforskrifter	<p>Sikkerhetsforskrifter er aktsomhetsregler som er fastsatt for å forebygge og begrense skade.</p> <p>Forsikringen er overtatt på betingelse av at de fastsatte sikkerhetsforskrifter til enhver tid blir overholdt. Har sikrede forsømt å overholde sikkerhetsforskriftene, eller påse at de blir overholdt, kan utbetalingen under forsikringen helt eller delvis falle bort, jf. FAL § 4-8. Det samme gjelder for ektefelle som sikrede bor sammen med eller person som sikrede lever sammen med i et fast etablert forhold (samboer), jf. FAL § 4-11.</p>
10.2 Sikring mot brann og eksplosjon	Hver boenhet i boligen skal ha minst én godkjent røykvarsler plassert i hver etasje slik at den høres tydelig på alle rom når dørene er lukket.

	<p>Hver boenhet i boligen skal ha husbrannslange eller 6 kg pulverapparat som kan benyttes i alle rom</p> <p>Oppbevaringstanker som inneholder brannfarlig væske, gass eller stoff skal sikres mot brannfare og lekkasje i henhold til Forskrift av 8. juni 2009 nr. 602 med senere utgaver. Gassforbrukende utstyr som hvitevarer, oppvarmingskilder mv. skal installeres, brukes, vedlikeholdes og kontrolleres i henhold til produsentens anvisninger.</p>
10.3 Sikring mot vann og frostska-	<p>Sikrede skal sørge for at bygningen er tilstrekkelig oppvarmet eller sørge for nedtapping av røranlegg for å unngå frostska-</p> <p>Når boligen forlates ved fravær over 3 uker skal hovedstoppekran stenges og rørledning nedtappes ved at tappekraner åpnes. Ved nedtapping/avstenging skal det i tillegg kontrolleres at stoppekran er tett. Dersom boligen er fritidsbolig eller annen ubebodd bygning, gjelder dette allerede ved fravær over 3 dager.</p> <p>Utvendig vannbasseng/annen badeinnretning som boblebad, badestamp o.l. skal tømmes for vann eller holdes tilstrekkelig oppvarmet.</p> <p>Kjøleskap, kaffe- og isbitmaskiner, og lignende utstyr som er tilkoblet vann, skal ha automatisk avstenging med føler i områder hvor lekkasje kan oppstå. Leverandørens vedlikeholdsplan skal følges.</p> <p>Sikrede skal sørge for å ha vaskemaskin/oppvaskmaskin i rom med sluk eller ha innebygget stoppeventil.</p>
10.4 Tyveri- og innbrudd-	<p>Gjelder dører, vinduer og åpninger inn til bygningen eller de deler av bygningen, inkludert boder, som husstanden disponerer.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dører skal være låst, og nøkkel skal oppbevares utilgjengelig for uvedkommende. Vinduer og andre åpninger skal være lukket og forsvarlig sikret. Vindu i luftestilling regnes ikke som forsvarlig sikret. • I andre bygninger enn bolighus skal i tillegg penger, smykker, kamera, pels og andre verdigjenstander oppbevares under lås eller være tilsvarende sikret.
10.5 Snømåking	<p>Sikrede skal sørge for snømåking av tak, takrenner, veranda, balkong og terrasse på bygning, samt iverksette tiltak slik at snø/is ikke presser mot bygningen. Bygningen må tilfredsstillende lastkrav i henhold til bygningslovgivningen som gjaldt da bygningen ble bygget.</p>
10.6 Vedlikehold og tilsyn	<p>Sikrede skal sørge for vedlikehold av og tilsyn med bygning og tekniske installasjoner, slik at de kan tåle de påkjenninger de er beregnet for. Normalt og tilstrekkelig vedlikehold, ettersyn og tilsyn skal utføres slik at bygningen og tekniske installasjoner tåler jevnlig bruk og påregnelige påkjenninger.</p> <p>Manglende takstein, løse beslag, synlige lekkasjer, feil og mangler skal utbedres umiddelbart for å forebygge skader som følge av utette tak og vegger. Synlige skader og feil på rør og ledninger skal utbedres umiddelbart for å forebygge skade ved brudd, lekkasje eller oversvømmelse. Takrenner, taksluk og nedløp skal renses hver vår og hver høst, slik at disse holdes åpne for å kunne ta unna nedbør.</p>

10.7 Bygnings-arbeid, reparasjoner og nye installasjoner	Nybygg, ombygging og påbygg skal være meldt til og godkjent av offentlig myndighet i henhold til plan- og bygningsloven, eller annen relevant instans dersom bygningen er utenfor Norge. Arbeidene skal utføres i henhold til godkjente tegninger og materialbeskrivelser og med ansvarshavende som tilfredsstiller de krav til kompetanse som er stilt godkjenningen. Reparasjon og nyinstallasjon av elektrisk- og VVS anlegg skal alltid utføres av godkjent/sertifisert håndverker og i henhold til lover og forskrifter.
10.8 Tilsyn, oppbevaring og kontroll av tanker/ beholdere	Sikrede skal sørge for at myndighetenes regler for tilsyn, oppbevaring og kontroll av tanker, herunder beholdere med brannfarlig væske og andre kjemikalier, følges. Nedgravde tanker skal kontrolleres jevnlig, og tank inklusive rørledninger tetthetsprøves. Første kontroll utføres senest 15 år etter at tanken var ny, og deretter senest hvert 5. år. Sikrede skal sørge for at oljetanker som tas ut av bruk, skal tømmes for olje og graves opp/fjernes. Påfyllingsanordningen skal fjernes slik at påfylling ikke kan skje. Fjerning skal utføres av fagkyndig personell.
10.9 Utgifter til retts-behandling	Sikrede skal ved eventuell dekning av utgifter til sakkyndige som ikke er oppnevnt av retten innhente forhåndsgodkjenning av Selskapet. Sikrede skal ved eventuell inngåelse av avtale om saksomkostninger ved forlik innhente forhåndsgodkjenning av Selskapet.
10.10 Sopp, råte og insekter	Sikrede har en plikt til å etterse og vedlikeholde forsikret eiendom. Rehabilitering og utskifting av bygningsdeler eller tekniske installasjoner forutsettes gjort iht. produsentens forventede levetid. Sikrede plikter også å følge de pålegg selskapet gir om vedlikehold og utbedring av mangler. Arbeider skal utføres uten ugrunnet opphold i henhold til offentlige forskrifter, og ved hjelp av kvalifiserte fagfolk. Sikrede plikter å legge forholdene til rette eller etterkomme instruksjoner slik at takstmann eller skadedyrbekjemper får utført inspeksjon eller bekjempelse i forsikret bygning på en effektiv måte innenfor ordinær arbeidstid.